

КАПЕТАНОВА САБЉА

Када је капетан краљеве војске стигао у завичај децембар је на огољеле гране дрвећа већ нанизао бијелу огрлицу. Након девет година био је то његов први сусрет са завичајем.

Живјеле су успомене.

Стара породична кућа у коју се улазило кроз тешка дрвена врата од храстовине, увијек га је дочекивала драгом топлином. У већој просторији, поплочаној љутим каменом, огњиште на коме је увијек тињала ватра. Баба Мара је опомињала да ватру не треба гасити и да на огњишту увијек мора бити жара

— Најгоре је запретано огњиште — говорила је.

На веригама, изнад огњишта, висио је бакрач, који је одавно изгубио боју и по томе личио на железне алке на којима је висио. У лонцу се увијек нешто кувало. Кућа је била пуна чељади па је мајка повоздан нешто припремала за јело. На огњишту, под сачем, пекла је хљеб који је мијесила у дрвеним наћвама које су ту поред огњишта, на каменом постољу, биле откако памти.

— Ако немаш шта кувати, нека у лонцу на веригама буде вода, увијек ће затребати! — савјетовала је бака кад год би покушавали да лонац скину са ватре.

— Нека бакрача, само га подигни неколико карика височије и доспи воду. Нека, затребаће — говорила је.

Та давна слика старе куће пуне успомена, обрадовала је Капетанову мисао.

Потпетицом војничке чизме лагано додирну сапи коња сиве длаке, који је разумио команду и убрзао корак.

Капетан је био официр краљеве војске — коњички пук. Коња Зекана, како га је звао, добио је или, како се шалио војничким жаргоном, задужио је прије пет година. Никада се нису раздвајали. Капетан је о Зекану бринуо као о најрођенијем. Увијек се старао да буде нахрањен, да се од невремена склони, а зими је ноћу, преко његових сапи, пребацивао шаторско крило или војничко ћебе.

— Коњ је најпаветнија животиња — говорио је друговима, показујући им како се Зекан одазива на његов позив, како му једе из руке и причао како су бројне ноћи преспавали заједно, наслоњени један на другога.

У пуку су за ту велику љубав човјека и коња сви знали и Капетановог Зекана издвајали од других коња у штали. Понекад су се на њихов рачун шалили. Капетан је ноћу устајао и одлазио у шталу да обиђе Зекана. Кад би се вратио другови су га питали:

— Спава ли? Да није шта ружно сањао?

Капетан је шалу доброћудно прихватао.

Двориште куће у коју је Зекан стигао било је другачије од оног које је Капетан носио у сјећању. Старе крушке, шећерке, која је међу првим воћкама у селу дозријевала почетком јесени, више није било. Умјесто ње, на размаку од десетак метара, два млада

стабла. По кори дрвета препознао је трешњу и јабуку. Кућа је била окречена а доњи дио зида премазан тамноплавом иловачом. У селу су се одвајкада куће тако кречиле како би се зид заштитио од кише и влаге. И улазна врата на кући била су другачија. На њима није било резе чији му је звук сјетно одзвањао. Тај звук, пратио је стричев глас који би већ са врата довикивао:

– Ће је онај мали да ми наспе једну ракију и да донесе боцу воде са извора?

Вода је била недалеко од куће, али је стриц волио да пије ону која је била стотињак метара ниже, у потоку. Извирала је испод жила старог ораха. У селу се причало да од те воде нема боље.

– Ко пије ту воду биће здрав и доживјеће дубоку старост – причао је стриц и наводио примјере старих сељана који су живјели деведесет па и стотину година, само зато што су пили воду из потока.

– Вода из Баре је некако тешка. Кад је попијем ко да ми се у дроб ували жабетина, па се лица, пропиње и скаче. Од те воде не могу да заспим. А ова из потока прија ко мелем. Није ко ракија, али кријепи! – говорио је.

Капетан лагано сиђе са коња. Увјежбаним покретом пребаци узде на седло, приђе кући и скоро бојажљиво покуца на врата. Лагано, као да први пут улази у непознату просторију, одшкрину врата.

С њим је у просторију закорачила и шкрта свјетлост посљедњег новембарског дана. Просторија је била полумрачна. Два мала прозора била су на супротној страни куће. Прозори кућа у његовом селу окретани су на јужну страну, како би зими у кући било топлије.